

پازار اترتی — فی ۵ رمضان سنہ ۳۲۷ وفی ۷ ایلول سنہ ۳۲۵

جمعیت علمیہ اسلامیہ نیک ناشر افکاریدر

صاحب امتیاز :	سر محرر :	مدیر مسئول :
فاتح مجیز درسمالرنڈن	فاتح مجیز درسمالرنڈن	مشیت مکتوبی قلمی خلفا سندن معمار زادہ :
شہری احمد رامز	مصطفی صبری	محمد علی

مندرجات :

و عظمیٰ مزدن ۴	ابوالسود افندیك ترجمہ حالی	سود
تاریخ اسلام صحائفندن		طاہر المولوی
نطق		مصطفی صبری

ادبیات

بر ترجمہ	حسین
انتقادات	مصطفی صبری

نسخہ سی ۱ غروشدہ

آبونہ اجرتی (ہوستہ اجرتیہ برابر)

استانبول ولایات ایچون :	مالک اجنبیہ ایچون :
برسنہ لک ۶۰ غروش	۱۲,۶۰۰ فرانق
انی آلفی ۳۰ »	۶,۳۰ »

درج ایدلیان اوراق اعادہ اولتغاز

قارئین مزہ :

اکثر مقالاتہ آیات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلش بولندی فی نظر اعتبارہ آلہرق رعایت مزید لکدہ بولنامہ سی رجا اولتور .

درسماعت

روشن مطبعہ سی

پازار ایرنسی کوتلری نشر اولنور دینی ، ادبی ، سیاسی وفی هفته لاق غزته در

ایدوب خداوند کریمی چو خقه ذکر ایدن مؤمنلر ایچون
اقتدا واتیباع اولونمغه لائق اخلاق حسنه وخصال
مستحسنه آتیق رسوللهمده موجود وکائنلر .
اونی ذیشاندرکه اونک بتون اخلاق عالییه سی اعتدال
تمدوح اوزره اولوب اثر اطو تقریط نقیصه لرندن مبرادر .
بومدعانک برهان مبینی ایسه (انک اعلی خلق عظیم)
نظم انجاز قرینی در .

(بعثت لائتم مکارم الاخلاق) کذلک (انما بعثت لائتم
مکارم الاخلاق) کذلک (بعثت لائتم حسن الاخلاق)
یعنی « بن مکارم اخلاقی اتمام واکمال ایچون بعث
اولوندیم ؛ بن آتیق مکارم اخلاقی اتمام ایچون بعث
اولوندیم ؛ بن حسن اخلاقی اتمام ایچون بعث اولوندیم .
معانی عالییه سنی مفید اولان شو احادیث منیفه ایما ایدورکه
انیای سالفه علیهم السلام حضرات کرانک هبسی ده اخلاق
مرضیه . اوصاف مقبوله ایله موسوم ومتصف ایدیلر .
شو قدر وارکه مشار الیم حضراتندن هیج بریسی
اخلاق عالییه منک زوره کماله واصل اوله میوب اودرجه

بیان الحق ، بوسنه دخی ادر اکیله مشرف اولدینمیز
رمضان مغفرت نشانک جمله امت محمدیه حقنیده
مبارک اولمسی ازدل و جان جناب واهب الاحساندن
تمنی ایملکه ایفای وظیفه شکران ایلر .

وعظلمزدن : ؎

بسم الله الرحمن الرحيم

لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة لمن کان
یرجو الله والیوم الآخر و ذکر الله کثیراً
معنای منینی : « شان جلیل الوهیتیه قسم ایدرمکه
سزک ایچسون یی ایما امامی ونیم مقیم آ حرت آرزو

ایله مبالغه جهتی خاطر عالیکه کتیرمه ؛ سکا قارشو یاپیلان
تقصیراتی نظر مساعه ایله چکشیدیر .»

مرویدرکه آیت جلیله مذکورده شرف نزولنده مهبط
وحی خدا ، خواجه هر دوسرا اندمن حضرتلری آیت
کریمه مذکورده نک تفسیریه دائر ناموس اکبر جبریل
امین حضرتلردن استفسار بیوردیلر سده « بیلیمورم
علام حکم ذی الجلالدن صوره میده آله جفم معلوماتی
حضور رسالت ونیوتکنزه عرض ایدرم » جوابی
آلدیلر .

باراجه ، تلقی معلومات ایله پیشکاه رسالت پانیده تکرار
تمیل بیورد قیلرنده دیدیلرکه : « ای منخر اندیا . ای
سرور اصفا ، خالق ادس واعظم آیت جلیله سابعده
سکا اوچ مهم نقطه ایله اسر بیوردور . برنجیسی سنی
فراموش ایدرک سندن کسینلری سن زیارت ایلمیسک .
ایکنجیسی ذات رسالتا بکزدن بر شیئی دریغ ایدنلر
وارسه سن آنلری عطایای محمدیه کدن محروم براقما
ملیسک . اوچنجیسی قدر جلیل نبوتکی تقدیر ایدمیه رکه
حق عالیکنده اذی ایدن بولنورسه اوکیلریده عفو
بیورمیسک .

کوردیلورکه آیت جلیله مذکورده بشون مکارم
اخلاقی جامعدر .

عفوعالی نبوتیک بک چرق امثله لامعه سی وارسه ده
بودرسمزده یالکیز درت دانسنی ذکر ایله اکتفا
ایده جکز :

(۱) ذات الرقاع غزوه سنده نصف نهار وقتی یعنی
اوکله اوزری تحبیه کرام حضراتی او یوموق اوزره
آتلردن یاشلردی . ایسته اوصردده اول (تمام عینی

ولاینام قالی) سرینک مظهر ذیشان حیب کبریا
افندمن حضرتلریده شمشیر عالمگیر سعادتلری بر آغاجه
تعلیق ایله کولکولک سنده اویقویه وارملردی . ایسته
بو فرصتدن بالاستفاده « غوث بن ابی الحارث » اسمنده
بریمی سل سیف ایدرک او سلطان رسی افندمن حضر

باهره کالی آنجق بی ذیشانز افندمن حضرتلری احراز
بیورملردر .

یوقاریده دخی اشارت اولندینی اوزره اخلاق نقاء
نظرندن فضیلت غایبی درجه اعتداله مخصوص ومنحصصر
وطرفینی ایسه مذموم ومقدوحدر . مثلا نطفه طرف
تقریط اولان غبوت نصل موجب شین ایسه طرف
افراط اولان جرزده اوله در . شرف وفضیلت حد
اعتدالی تشکیل ایدن حکمه منحصردر . کذلک شهوتک
جود درجه سیله فجوردرجه سیده مذموم اولوب مستحق
ومقبول اولار عفت مرتبه یدر . کذلک غضبک جبن
ایله تهور درجه سی مذموم ایکن شجاعت مرتبه سی باعث
شرفدر .

اخلاق کریمه محمدیه نک عریتی حیرت آور عقول
اولدینی قدرده خوارق نما تعناد واحساسی و آثار
فاخره نک بنامها تحدیث وانسانی ایسه بر درسه دکل ،
بیک درسه بیله غیر قابل استیفا اولمقله برابر یتیماتوبرکا
دریادن بر قطره ، کونشدن بر ذره اولوق اوزره بعض
شیم محمود رسالتینامی بی ذکر ایده جکز .
ایسته اومکارم اخلاق محمدیه دن بریمی عفو .
بریمیده مکاره قارشو صبر وتحملدر .

بی ذیشانز افندمن حضرتلرینک عفو عالیلری ،
حلم خدایسندانه لری ، کمال صبر عزیمپورانلری درجه
امکانک صوک نقطه سنده رسیده ایدی . نصل رسیده
اولسون که مؤدب جلیلی بولان ذات اقدس کبریا اوجیب
لبیته خطاباً (خذالعفو وأمر بالعرف وأعرض
عن الجاهلین) بیورمشدر

معنای منفی : « آبخم رسول اکرم ! عفو جهتی
التزام ایت ؛ دستور سیاستک عفو اولسون ؛ خوش
کور ؛ صیقه ؛ میلک دائماً قویایق طرفته اولسون .
برده افعال جلیله وحسن معاشرته امر ایت . جاهلاره
کانهجه اولنره قارشو اظهار حلم ایت ؛ دالانلریسه فلاح

تربیتہ هجوم ایلہ (سنی) بنہ المذنب شیعہ کی کہم قور تارہ جق) دیہ حاقیردی .

افندمن حضرتلریک مبارک اوموزینک اورطہ سہ عادتاتآبر ایستدی .

اعرابی بونکونکہ قالدی . فتح دھان ایلہ «الہک سنک یانندہ امانت بولان مانندن بکا شو ایکی دودہک مکتورہ جکی قدر ویر، نہ کنددی مالکی، نعدہ باباک مالئی ویرہ جکسک» دیدی .

بونک اوزرینہ سرور کائنات افندمن حضرتلری «مال الہک مالیدر بندہ الہک قولیم» دیدی و آزیحق صوکرہ «اعرابی بویادیگ یانکے قالمز» بیوردی . فقط اعرابی «خایرانہ قالہ جقدر» دیہ درحال جواب ووردی .

سیدالکونین والہ المین افندمن حضرتلری «نیجون قالہ جقدر» دیہ سبب صوریدیلر .

اعرابی «سبی معلوم . سن فائہ، نالقی ایلہ مقسابلہ ایتمزک عادتک کل . ایستہ اونیکیچرن یاپدیم کی .» دیہ قالہ جقدر .

بونک اوزرینہ شفیع المذنبین افندمن حضرتلری کولدی و فرمان بیوردی اعرابیہ بر دودہ یوکی آریہ ، بردودہ یوکی خرما ویردی .

(۴) مکہ مکرمہ (شرفہا للہ تعالیٰ الی یوم القیامہ) نک روز فیروز فتح مینندہ صاحب لواء معقود افندمن حضرتلری ارلا کعبہ معظمہ بی طواف ایلہ ایکی رکعت نماز قیلدی . بعدہ نور سبحانی کی درون کعبہ مکرمہ یہ دخول بیوردی . حالوکه رؤسای قریش اسیر ایدیلوب اورایہ جاب ایدلشیدی . سیدالعرب والجمع افندمن حضرتلری رؤسای مذکورہ یہ خطاباً «شیعہ حقکزدہ نہ معاملہدہ بولونہج ، نطن ایدرکتر» بیوردیلر .

رؤسای مذکورہ ایسہ «طنمن بودرکه بڑہ ایملک ایدجکسک چونکہ صاحب کرم برادر و عالیجناب برادر زادہ سک . یامحمد شیعہ بڑہ مالکسک حقمنزدہ سہاحت کرمانہ کی کوستر» دیدیلر .

بونک اوزرینہ اول بلبل قدسی نف کلشن توحید افندمن حضرتلری ترکس باغ مازاغ البصر اولان مبارک کوزلری آچارق (اللہ قورتاری) بیوردی . و بر معجزہ اولاق اوزرہ غورنک التدن قلیج دوشمکک برابرہ ییقلدی . بو دفعہ قلیجی (بی السیف) افندمن حضرتلری من عنداللہ مؤید اولان دست ہایونلریہ آلدیلر ومتجا وزہ خطاباً (یکی! یاسنی شیعہ کی کہم قور تارہ جق) دیدیلر . غورث جواباً «یامحمد سکا مغلوب واسیر اولانلر حقندہ کی عفو و مہرحتک قور تارہ جقدر» دیدی .

بو سوز اوزرینہ او رحمۃ للعالمین افندمن حضرتلری غورنی درحال عفو بیوردی کہ شو صورتہ مظهر عفو نبوی اولان غورث صولغی منسوبی بولندی فرقہ نژدندہ آلدی و (بتون انسانلرک الک خیرایلی اولان بر ذات عالیشانک یانندن کلورم» دیہرک ماجرای و عفو عالی و رالتنہائی بیانہ مجبور اولدی .

(۲) ابن عباس رضی اللہ عنہما حضرتلرندن مرویدرکہ عصر سعادندہ اوچیوزی ارکک . یوزتمشی قالدین اولوق اوزرہ درت یوزتمشی منافق واردی کہ انجلرندن بریسیدہ منافق شہر «عبداللہ بن ابی» ایدی . بوکرہ لاغلحونک فرقۃ ناجیہ مؤیندہ قارشو جرائم قولیہ و فعاہلری عظیم ایدی . ایش بویلہ ایکن حتی بعضیہ کرام طرفندن «بارسول الہ بو منافقینی قتل ایدلم» دینلش ایکن صاحب مقام محمود افندمن حضرتلری ہیج برینہ طر قونامش و دائماً عفو ایلہ معاملہ بیورمشدر .

(۳) انس حضرتلری دیدی کہ : برکون حضور رسالتنہاید ایدم . اول شاہ لعمرک تاج افندمن حضرتلریک اوزرلرندہ کناری قالین و سرت ر(بردہ شریفہ) وار ایدی درکن بر اعرابی جیقہ کلدی . کابریگز بردہ شریفہ نک یاتہ سندن طو توب شدتہ چکدی . نہ قدرشدتی جکمش اولمی کہ بردہ شریفہ نک کناری رسول مجتبی

افدمن حضر تلی تحابہ کرامی ارہ سندہ اوطورور، اوزلرہ قاریشور، برابرجه قونوشور، آنلرہ مشرور بصورتدہ لطیفہ ایدر، تحابہ کرامک چوققلری اوقشار، قوجاغنه آلور، اوطوردور، برکولہ، بر جاریہ، بر حر، بر فقیر والاصل ہرکیم ازلورسہ اولسون ذات رسالتناہیلری دعوت ایدہ جک ازلسہ اجابت بیورور، خستہ اولانلری مملکتک تا اورباشندہ اولسہ عیادتہ کیدر، اظہار معذرت ایدنلرک عذرلی قبول ایدردی۔ فصل کہ تبوک غزو سنہ کیدہ مینلرک عذرلی قبول ایلہ کیتبہ مک خصوصندہ آنلرہ مساعده احسان بیورمشاردی .

مکارم اخلاق محمدیہ بن بریسیہ شفقت و رأفت درکہ کال شفقت و رأفت ہایونلری (لقد جاءکم الایہ) نظم مینی ایلہ مہرندہر . باقیکنر جناب رب منان بیورورکہ : « سزہ ینہ سزدن اصلی، نسلی، احوالی معلوم برسول ذیشان کلدی . سترک فنا بولودہ بولونمہ کنر اونک پک آغیرینہ کیدیور؛ کیدیورده سزی دائرہ ایمانہ ، دائرہ نجاتہ ایصال ایچون ابراز حرص ایدیور . اونجی عالمقام غیر مؤمنلرہ قارشو بولہ اولدینی کبی مؤمنلر حقندہ پک شفقتلی ، پک مرحمتیدر »

ذاتاً وجود عالی نبویلری بتون کائنات حقندہ محض رحمتدر . فصل کہ (وما ارسلناک الا رحمۃ للعالمین) بیورمشاردر . (مابعدی وار)

شیخ الاسلام ابوالسعود افندی مرحومک

ترجمہ حالی

— مابعد —

مرحوم مہرور بعضاً کثرت مشاغدن نانسی اظہار علامم کلال ایلہ قاضی مسکرلکدہ بولندینی زمانی یاد ورؤیای آئی دی حکایہ ویراد ایلرمتی :

بونک اوزرینہ کان کرم ومروت ، بحر زخار مرحمت افدمن حضر تلی « قد اشم یوسفک دیدیکی کبی — بونکون سزہ قارشو لوم وسرنش یوقدز . جناب حق سزی عفو ومغفرت بیورسون . چونکہ ارحم الراحمیندر — یرم . ہایدی ہپ آزادسکنز ، حرسکنز ، مال ومالک زده سزکدر، اوکادہ کیسمہ طروقنیمہ جقدر » بیوردار .

مکارم اخلاق محمدیہ بن بریسیہ حسن معاشرتدر . حسن معاشرت نبویہ دال اولوق اوزرہ انس حضر تلی دیدیکی : رسالتناپ افدمن حضر تلیہ اون سنہ خدمت ایتدم ، بو اون سنہ ظرفدہ اول شاه سریر لولاک افدمن حضر تلی برکہ جک اولسون بکا (اف) دیدیکی کبی بایدیغ ایشلر ایچون (نیہ بولہ بایدک) ، کورمدیکم ایش ایچون دہ « نیچون فلانجہ ایشی کورمدک » دیدیلر .

کذلک جریر بن عبداللہ دیدیکی بن شرف اسلام ایلہ مشرف اولدیغ کوندن اعتباراً حضور عالی رسالتناہیہ ہر ایستہ دیکم زمان کیردیم ومہرہ زمان شرف مثولہ نائل اولسہم اول مہتر ومہتر عالم ، سید ولد آدم افدمن حضر تلی اظہار تبسملہ حق عاجزانہ مدہ حسن قبول کوستر برلردی .

کذلک المؤمنین حضرت عائشہ رضی اللہ عنہا وعن ایہا دیدیکی « محمد قدر حسن اخلاق صاحبی ہیچ بر فرد آفریدہ یوقدر اول ذات عالیشان کرک تحابہدن ، کرک اہل بیتدن ہرکیم جاگیرسہ ہان « لبیک » دیہ اجابت بیوروردی » .

کذلک حضرت علی کرم اللہ وجہہ ورضی اللہ عنہ بیورردیکی فخر کائنات علیہ اکمل التحیات افدمن حضر تلی غایت کینش یورکلی ، صوک درجہدہ طوغری سوزلی ، فوق المادہ یמושاق خویلی ، ہرکس ایلہ کوروشمہ دہ قونوشمہ دہ حسن اخلاقک انک عالی نمونہ سی ایدی . شفاء شریفدہ مسطور اولدینی اوزرہ اونجی ذیشانز